

سوال

اگر شخصی آمد و وارد نماز شد در حالی که امام از رکوع برخاسته اما هنوز «الله اکبر» نگفته، آیا این رکعت او به حساب می‌آید یا خیر؟ و چرا؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اگر مأموم در حالی وارد نماز شود که امام در رکوع است سه حالت دارد:

- ۱- اینکه در حالی که ایستاده تکبیر احرام را بگوید و سپس به رکوع برود در حالی که امام در حال رکوع است، در این حالت، در آن رکعت به امام رسیده است.
 - ۲- اینکه امام در حال رکوع باشد و او تکبیر احرام را بگوید اما وقتی به رکوع برود که امام از رکوع برخاسته است؛ در این حالت به امام در این رکعت نرسیده و باید آن رکعت را قضا کند.
 - ۳- اینکه بدون گفتن تکبیر احرام مستقیماً به رکوع برود. در این حالت نمازش باطل است زیرا یکی از ارکان نماز یعنی تکبیر احرام را ترک کرده است.
- و «فقها بر این اتفاق نظر دارند که هر کس در رکوع امام را دریابد، رکعت را دریافته است؛ به دلیل سخن پیامبر - صلی الله علیه وسلم - که می‌فرماید: «آنکه رکوع را دریابد، رکعت را دریافته است» به روایت ابوداؤد، و آلبانی در «إرواء الغلیل» (۴۹۶) آن را صحیح دانسته می‌گوید: «آنچه این حدیث را تقویت می‌کند جاری بودن عمل صحابه بر این حدیث است: اولاً: ابن مسعود، که می‌فرماید: «آنکه در حال رکوع به امام نرسد به آن رکعت نرسیده است»... و سند آن صحیح است.
- ثانیا: عبدالله بن عمر، که می‌فرماید: «اگر در حالی آمدی که امام در حال رکوع است، و پیش از برخاستن او دستانت را [در حال رکوع] بر زانوهایت نهادی [به رکعت] رسیده‌ای» و سند آن صحیح است.
- ثالثا: زید بن ثابت که می‌فرماید: «کسی که پیش از آنکه امام سرش را [از رکوع] بردارد به رکعت برسد، آن رکعت را دریافته است» و سند آن «جید» است.

نڱا: «الموسوعة الفقهية الكويتية: (١٣٣ / ٢٣) و «المغنى» (١ / ٢٩٨).